

CRNA GORA
S K U P Š T I N A
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-63-8/18-sl.
Podgorica, 25. april 2018. godine

INFORMACIJA
SA RADIONICE „RODNA RAVNOPRAVNOST I ORODNJAVANJE“,
održane u Podgorici 23. i 24. aprila 2018. godine

Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori organizovao je Radionicu na temu „Rodna ravnopravnost i orodnjavanje“, koja je održana u Podgorici 23. i 24. aprila 2018. godine.

Radionica je održana u cilju realizacije jedne od mjera iz Plana aktivnosti za rodno osjetljivu Skupštinu Crne Gore septembar 2016 – septembar 2018. godine.

Na Radionici su učestvovali/e: poslanice Sanja Pavićević, Jovanka Laličić, Ana Nikolić, poslanici Zvonko Vuković i Radule Novović i službenici i službenice Odbora za rodnu ravnopravnost, Zakonodavnog odbora, Administrativnog odbora, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu i Odbora za ljudska prava i slobode.

Na otvaranju su govorile poslanica Sanja Pavićević, članica Odbora za rodnu ravnopravnost i Lia Magnaguagno, program menadžerka Odjeljenja za demokratizaciju u Misiji OEBS-a u Crnoj Gori.

Poslanica Sanja Pavićević je podsjetila na Plan aktivnosti za rodno osjetljivu Skupštinu Crne Gore i mjere za njegovu realizaciju. Planom su definisani ciljevi koje treba postići u šest akcionih oblasti: Unapređenje i jačanje liderstva i posvećenost konceptu rodne ravnopravnosti kroz inkluzivni pristup; Rodna uravnoteženost u političkom zastupanju kroz uravnoteženosti u brojevima i odgovornostima; Rodno odgovorno zakonodavstvo i politike koje usvaja Skupština Crne Gore; Unapređenje skupštinskih službi i infrastrukture sa ciljem dostizanja profesionalne izvrsnosti; Jačanje svijesti o rodnoj ravnopravnosti u skupštinskoj kulturi i Skupština kao zastupnik rodne ravnopravnosti: približavanje javnosti. Naglasila je da realizacija Plana treba da utiče na podizanje svijesti o pitanjima rodne ravnopravnosti i značaja integracija politika rodne ravnopravnosti, kao i uspostavljanje mehanizama ostvarivanja rodne ravnopravnosti u Skupštini Crne Gore. Planom je utvrđeno da Skupština konstantno edukuje i jača svoje kapacitete za primjenu koncepta rodne ravnopravnosti u svakodnevnom radu. Poslanica Pavićević je zahvalila Misiji OEBS-a na kontinuiranoj saradnji i doprinosu koji pruža Skupštini Crne Gore i Odboru za rodnu ravnopravnost u realizaciji brojnih aktivnosti u ovoj oblasti.

Program menadžerka Odjeljenja za demokratizaciju Misije OEBS-a u Crnoj Gori Lia Magnaguagno je podsjetila na brojne projekte koje je OEBS realizovao u saradnji sa Skupštinom Crne Gore i obuke za poslanike i poslanice, ali i za zaposlene u Stručnoj službi. Planiraju nastavak rada na pitanjima rodne ravnopravnosti i jačanju parlamentarne demokratije. Uputila je pohvale Odboru za rodnu ravnopravnost na posvećenosti u dostizanju zacrtanih ciljeva i daljeg napretka u oblasti prava žena.

Radionicu su vodile ekspertkinje Karolina Leaković i Slavica Striković koje imaju dugogodišnje iskustvo u oblasti rodne ravnopravnosti.

Tokom dvodnevne Radionice održani su sledeći paneli: „Rodna ravnopravnost i ženska ljudska prava- osnovni koncepti“, „Orodnjavanje u institucijama i politici“, „Politička

zastupljenost žena: Glasovi koji se ne čuju?“, „Politički rječnik i rod“, „Političarke u medijima“ i „Politički sistem i javne politike – rade li u interesu žena?“

Predstavljeni su osnovni koncepti rodne ravnopravnosti i ljudskih prava žena. Ukazano je da ljudska prava žena predstavljaju cjovit i neotuđiv dio opštih ljudskih prava. Između ostalog, podrazumijevaju pravo na život bez nasilja, reproduktivan izbor, ekonomsku samostalnost i ravnopravno učestvovanje u političkom i društvenom životu. Razgovaralo se o polu, rodu i integrisanju rodne politike, kao i o mogućnostima unapređenja rodne ravnopravnosti u političkim partijama. Ukazano je da je važno imati što više žena na mjestima odlučivanja, kao i da je potrebno da ženske grupe u političkim partijama aktivnije djeluju.

Tokom diskusije bilo je riječi o muškom i ženskom tipu vođenja politike. Ocijenjeno je da je rodna nejednakost posebno vidljiva u političkoj participaciji, pristupu ekonomskim resursima, obrazovanju i domaćinstvu i porodici. Naglašeno je da rodna ravnopravnost ne promoviše identičnost muškaraca i žena, već uvažava njihovo pravo na različitost, ali i promoviše ravnomjernu podjelu dobiti iz aktivnosti u kojima učestvuju, kao i pravedno tretiranje. Koncept integrisanja rodne perspektive podrazumijeva da se rodna perspektiva mora uključiti u sve javne institucije, mehanizme političkog odlučivanja, statistike i politike sa ciljem ostvarivanja rodne ravnopravnosti.

Posebna pažnja je posvećena nasilju u porodici i nasilju nad ženama za koje ne postoji opravdanje.

Bilo je riječi i o zastupljenosti žena u zakonodavnoj, izvršnoj i sudskoj vlasti. Kako bi se postigli bolji rezultati u ovoj oblasti potrebno je snažnije organizovanje žena u političkim partijama, unapređenje i dosledna primjena normativnog okvira i sprovođenje kontinuiranih edukacija i medijske promocije.

Razgovaralo se i o Ženskoj političkoj mreži koju čine predstavnice političkih partija iz redova vlasti i opozicije i predstavnice akademske zajednice. Ženska politička mreža zahtijeva:

- izmjene Zakona o izboru odbornika i poslanika kroz uvođenje kvote od 40% žena na izbornim listama,
- izmjene Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja uvođenjem finansijskih podsticaja za partije u vidu više opredijeljenog novca za svako mjesto poslanice i finansijsku podršku ženskim organizacijama unutar partija i
- izmjene Zakona o političkim partijama kroz obavezu obezbjeđivanja mehanizama za rodno balansiranu zastupljenost u organima partija.

Na Radionici se govorilo i o političkom rječniku i zastupljenosti političarki u medijima. U radu u grupama učesnici i učesnice Radionice su analizirali/e dnevne novine i zastupljenost žena u naslovima, fotografijama i tekstovima dnevnih novina. Zaključeno je da su žene nedovoljno zastupljene u medijima i da mediji u neznatnoj mjeri koriste rodno osjetljivi jezik. Ocijenjeno je da je važno koristiti rodno osjetljivi jezik, jer je to zakonski obavezno, odgovorno i gramatički ispravno. Vidljivost žena u jeziku je veoma bitna, jer se u jeziku reflektuju rodni odnosi u društvu. Najčešći način da se žena učini nevidljivom je upotreba oblika muškog roda za označavanje zanimanja i titula žena.

U okviru Radionice razgovarano je i o različitim značenjima pojma politika – *politics* (politika), *policy* (javna politika) i *polity* (politička zajednica i/ili njena institucionalna struktura). Predstavljen je petofazni model ciklusa javnih politika koji obuhvata: definisanje dnevnog reda, formulaciju javne politike, donošenje odluke, implementaciju i evaluaciju javne politike. Ukazano je da se u praksi pojedine faze javne politike najčešće preskaču. Analizirana su i dva primjera javnih politika iz Hrvatske.

Učesnici i učesnice Radionice su istu ocijenili/e veoma kvalitetnom i korisnom.

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić